

σκεφτόμουν τον πόνο μου. Και μέσα από αυτό τον πόνο γεννήθηκε η ελπίδα διότι λέω πως θα ζήσουμε μια ολόκληρη οικογένεια. Ο πατέρας μου ήταν χήρος. Είχε να μεγαλώσει έξι παιδιά και ως ιερέυς δεν μπορούσε. Ο μισθός του τότε στην πολιτεία της Νεμπράσκα ήταν 300 δολάρια. Ένας, λοιπόν, που μεγάλωσε βλέποντας όλα αυτά και που σήμερα βρίσκεται στον Λευκό Οίκο για να τιμηθεί από έναν Αμερικανό πρόεδρο, και πόσο μάλλον από τον Τζο Μπάιντεν που είναι στενός φίλος, νιώθει σίγουρα ένα αίσθημα ταπεινοφροσύνης. Αλλά αυτό που με ύψωσε σε αυτή τη στιγμή είναι ότι υπηρέτησα την Αρχιεπισκοπή Αμερικής, την ομογένεια, το (Οικουμενικό) Πατριαρχείο, την Ελλάδα και την Κύπρο μας.

Δεν είναι πολλοί αυτοί που έχουν καταφέρει να απολαμβάνουν μια τέτοιου είδους πρόσβαση για τόσα πολλά χρόνια στο ανώτερο πολιτικό επίπεδο στην Ουάσιγκτον. Πως κατάφερε ο Father Alex να ανοίξει τις πόρτες του Λευκού Οίκου;

Οι Έλληνες έχουν ιδιοφυΐα. Έχουν υπηρέτησει εδώ την Αμερική. Μπορώ να σας πω για κάθε πρόεδρο ποιος μου άνοιξε την πόρτα. Όλοι μιλάνε για τον Father Alex, αλλά αυτοί που στην πραγματικότητα κρατάνε τα κλειδιά είναι οι Έλληνες. Είναι οι πιστοί μας που είναι αφοσιωμένοι στην πατρίδα μας, στους γονείς τους, στα ήθη της Ορθοδοξίας και του ελληνισμού. Από τον Τζίμι Κάρτερ μέχρι τον Τζο Μπάιντεν ήταν οι Έλληνες που άνοιξαν τη πόρτα του Λευκού Οίκου. Για παράδειγμα, τον Μπάιντεν τον είχα γνωρίσει από τον Μάνατο και από έναν Έλληνα δικηγόρο που φοράω σήμερα τα δικά του μανικετόκουμπα που μου τα έχει δώσει, τον Τέντ Θεόφιλο, ο οποίος μου είπε το 1988 θέλω να γνωρίσεις και να υποστηρίξεις τον Τζο Μπάιντεν. Του λέω έχω τον Δουκάκη, έχω και τον Μπους, ποιον να προλάβω να πρωτοστηρίξω; Και έτσι αυτός κανόνισε να ανταμώσουμε και να προσπαθήσω να βοηθήσω τον Τζο Μπάιντεν το 1988. Παρόλα αυτά, ακούγεται ότι με τη συνταξιοδότηση σας η Αρχιεπισκοπή στερείται αυτό το πολιτικό δίκτυο και τις γνωριμιές σας. Πιστεύετε ότι αφήνετε πίσω ένα δυσαναπλήρωτο κενό;

Ο Αρχιεπίσκοπος (Ελπιδοφόρος) έχει βάλει σωστούς ανθρώπους γύρω του. Εάν αυτοί θα ακολουθήσουν τον δρόμο που μας άνοιξε ο Αρχιεπίσκοπος Ιάκωβος στον Λευκό Οίκο, στην Βουλή και στην Γερουσία και εάν αποφασίσουν να δουλέψουν με ομόνοια και ομοφροσύνη ασφαλώς και θα τα καταφέρουν. Δεν είναι ο Father Alex. Όπως σας είπα είναι οι Έλληνες της Αμερικής. Εάν υπάρχει ο Father Alex είναι επειδή η ομογένεια με εξύψωσε. Είχα τον Γιάννη τον Νεγρεπόντη. Είχαν τον Πολ Σαρμπάνη και τον Γιάννη τον Μπραδέμα. Αλλά ερχόμουν κάτω στην Ουάσιγκτον και καθόμουν και μιλούσα μαζί τους. Για παράδειγμα, την (γερουσιαστή) Ολυμπία Σνόου. Όταν αυτοί ήταν υποψήφιοι εγώ πήγαινα πάντα στους φίλους μου για να μαζέψω χρήματα. My God, τους έλεγα, πρέπει να υποστηρίξουμε τους Έλληνες γιατί αυτοί είναι τα κλειδιά για να ανοίξουμε τον Λευκό Οίκο και να κάνουμε αυτά τα πράγματα για την Ελλάδα.

Πέρα από τον πνευματική και την πολιτι-

Οι Έλληνες έχουν ιδιοφυΐα. Έχουν υπηρέτησει εδώ την Αμερική. Μπορώ να σας πω για κάθε πρόεδρο ποιος μου άνοιξε την πόρτα. Όλοι μιλάνε για τον Father Alex, αλλά αυτοί που στην πραγματικότητα κρατάνε τα κλειδιά είναι οι Έλληνες.

στική αποστολή που επιτελεί η εκκλησία μας στις ΗΠΑ, πιστεύετε ότι λόγω της ιδιαιτερότητας της η Αρχιεπισκοπή Αμερικής καλείται να παίξει και ένα πολιτικό ρόλο στη προάσπιση των εθνικών θεμάτων;

Η ομιλία του πρωθυπουργού στη κοινή συνεδρίαση του Κογκρέσου ήταν φυσικά ιδέα της πρέσβης μας, της Αλεξάνδρας Παπαδοπούλου. Αλλά πως έγινε και καταφέραμε να ανοίξουμε την πόρτα προκειμένου να γίνει αυτή η μεγάλη ομιλία του πρωθυπουργού που έγινε πρώτη φορά στα 200 χρόνια; Εάν δεν υπήρχε ο Τζορτζ Μάρκουσ, η Ελένη Τσακοπούλου, ο Έντι και Μάικ Μάνατος, και ο Ντένις Μιλς. Σε ένα τραπέζι που γινόταν στο εστιατόριο Κοκκάρι που είναι του Τζορτζ Μάρκουσ μαζί την Πελόζι, δεν θα γινόταν. Και δόξα τω θεώ έχουμε πρόεδρο Μπαιντενόπουλο και πήγαμε και του μιλήσαμε για την επέτειο των 200 χρόνων. Και χάρηκα που τον άκουσα σήμερα να μιλάει για τη δημοκρατία αλλά και για την επέτειο των 100 χρόνων από την ίδρυση της Αρχιεπισκοπής Αμερικής. Οπότε αυτός είναι ο ρόλος μας ως εκκλησία και ως ομογένεια, να ανοίγουμε δηλαδή τον δρόμο ώστε να υπάρχει επαφή Μέγαρο Μαξίμου -Οβάλ Όφισ και Οβάλ Όφισ - Μέγαρο Μαξίμου. Υπήρχαν μεγάλες προσδοκίες στην Ελλάδα και στην Κύπρο για την εκλογή του Τζο Μπάιντεν, καθώς γνωρίζει από πρώτο χέρι τα θέματα που μας αφορούν. Είχατε την ευκαιρία να του μιλήσετε πρόσφατα για τις κινήσεις της Τουρκίας και για το θέμα των F-16;

Όχι σήμερα, αλλά έχουμε μιλήσει στο παρελθόν. Και όπως ξέρετε ο πρόεδρος, δεν χρειάζεται να σας το πω εγώ, αγαπάει την Ελλάδα και την Κύπρο πάρα πολύ. Αυτός θα προσπαθήσει να λύσει το θέμα. Δεν είναι μόνο τα F-16. Εμείς θα πάρουμε τα F-35. Δεν είναι τα όπλα το μόνο θέμα. Πρέπει ο πρόεδρος να κοιτάξει για έργα από τον Ερντογάν και από την Τουρκία. Τώρα εγώ δεν ξέρω, δεν είμαι πολιτικός, αλλά μπορώ να πω τη γνώμη μου. Στον πρόεδρο, όμως, δεν χρειάζεται γιατί η γνώμη μου είναι περίπου και η δική του γνώμη. Τον έχω ακούσει τόσα χρόνια να

μιλάει για την Ελλάδα και για την Κύπρο. Και θα σας πω μια ιστορία. Όταν ήθελε να πάει την τελευταία φορά ως αντιπρόεδρος στην Τουρκία, φοβόταν να περάσει από την Ελλάδα γιατί τότε γινόταν η συζήτηση για το εάν θα παραμείνουμε ή θα βγούμε έξω από την Ευρώπη. Και δεν ήθελε να δώσει την εντύπωση ότι προσπαθεί να πείσει ή να επηρεάσει την ελληνική κοινή γνώμη. Ο Μπάιντεν αγαπάει την Ελλάδα αλλά νόμιζε ότι η Ελλάδα πρέπει να αποφασίσει μόνη της. Βρισκόμαστε, λοιπόν, στην Αρχιεπισκοπή και ήταν παρών και ο νυν πρέσβης (των ΗΠΑ), ο Τζορτζ Τσουνής, μαζί με τον Τζον Κατσιματίδη, τον Μάικλ Τζαχάρη και τον Αρχιεπίσκοπο Δημήτριο. Και μας είπε (ο Τζο Μπάιντεν) εγώ πάντα πρώτα πηγαίνω στην Ελλάδα και μετά πηγαίνω στην Τουρκία. Και αυτή τη φορά οι σύμβουλοι μου λένε να πάω μόνο στην Τουρκία γιατί υπάρχει αυτό το θέμα στην Ελλάδα, οπότε τι νομίζετε; Εγώ και ο Αρχιεπίσκοπος συμφωνήσαμε και του είπαμε πρέπει να πάτε και στην Ελλάδα. Και μας απάντησε με κάνετε να αισθανθώ καλύτερα γιατί είμαι Έλληνας και συνεπώς δεν μπορώ να φανταστώ τον εαυτό μου να πηγαίνει στην Τουρκία χωρίς να επισκεφτεί πρώτα την Ελλάδα. Και έτσι πήγε στην Ελλάδα.

Έχετε υπάρξει στενός συνομιλητής οχτώ διαδοχικών Αμερικανών προέδρων. Από τον Τζίμι Κάρτερ μέχρι τον Μπάιντεν, ποιος πρόεδρος σας έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση;

Ο καθένας με τον τρόπο του. Για εμένα ήταν η ταπεινοφροσύνη του Μπάιντεν, του Τζορτζ Χέρμπερτ Γουόκερ Μπους, του Τζίμι Κάρτερ και του Ρόναλντ Ρέιγκαν. Κανένας δεν το πίστευε, για τον Ρόναλντ Ρέιγκαν. Επιπλέον, το μυαλό και το χάρisma του Κλίντον και του Ομπάμα, ενώ στον νεότερο Μπους διέκρινα την αυθεντικότητα του. Ήταν ένας πολύ γνήσιος άνθρωπος. Είχαμε πάει για παράδειγμα μαζί με τον γιό μου στο Όστιν του Τέξας. Τότε ήταν ακόμα κυβερνήτης (της πολιτείας). Του είπα ότι είμαι φίλος του Άλεξ Σπανός και θυμάμαι ακόμα την αντίδραση στα μάτια του.